

Uitvoeringsplan Toezicht 2020

Versie 1.0

Alphen aan den Rijn, November 2019

Toezicht

1. Korte beschrijving

Net als in voorgaande jaren zijn de activiteiten in het kader van toezicht op brandveiligheid voor alle gemeenten* in 2020 opgenomen in het Uitvoeringsplan Toezicht 2020 Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM).

Het team Toezicht VRHM voert bestaande taken uit (going concern) en gaat daarnaast op basis van geïnventariseerde risico's, producten en diensten ontwikkelen waarmee wij handelingsperspectieven bieden aan onze doelgroepen, zoals burgers, bedrijven en instellingen. Wij concentreren ons steeds meer op (brand)veiligheidsbewustwording en (brand)veiliger gedrag en gaan hierbij ook meer van regelgericht naar risicogericht.

Wij starten met het ontwikkelen van producten en diensten die meer gericht zijn op het vergroten van de zelfredzaamheid (verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid) en het stimuleren van brandveilig gedrag (aansluiting bij (Brand)veilig Leven). Te denken valt aan het in gesprek gaan met gebruikers in plaats van het alleen wijzen op gebreken. Wij gaan meer van toezichtmoment naar contactmoment met de gebruiker. Bij de contactmomenten kijken we hoe de eigenaar/gebruiker "eigenaarschap/verantwoordelijkheid" neemt over (brand)veiligheid.

Wij willen ons meer concentreren op contactmomenten met eigenaren/gebruikers die het (Brand)veilig naleefgedrag nog niet op een gewenst niveau hebben, dan met eigenaren/gebruikers bij wie het besef van (Brand)-veilig naleefgedrag al aanwezig is. Middels data-analyse bepalen we welke vorm van contactmoment met eigenaren/gebruikers gewenst is. Is een contactmoment per object nodig of kan dit ook met een hele doelgroep, zoals bijvoorbeeld besturen of onderhoudsmedewerkers van scholen, zorginstellingen etc.

Verder investeren wij in onze netwerkpartners en verbreden wij ons netwerk. Hierbij maken wij een afweging wie de juiste partij is voor het contactmoment met de klant. Dit kan de brandweer zijn of een van onze netwerkpartners. Dit kan alleen bij een commitment met partijen en een geborgde terugkoppeling. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen de omgevingsdiensten op het gebied van vuurwerkcontroles en de bezoeken aan kinderdagverblijven met de GGD in 2019. Wij sluiten beter aan bij de uitvoeringsplannen van de gemeentes, waar ook het bestuur van de gemeentens het risico/de prioriteit bepaalt hebben.

De thema's waarop wij in 2020 toezicht houden zijn bepaald op basis van risico's en naleefgedrag uit het verleden.

Het toezicht wordt het komende jaar niet uitsluitend gemeten op het aantal toezichtmomenten, maar ook op het effect (behaald naleefgedrag bij de doelgroepen). (Brand)veilig gedrag moet net zo vanzelfsprekend worden als stoppen bij rood licht. Dit vraagt goede registratie en data-analyse welke in samenwerking met de afdeling Risicoduiding in 2020 worden opgepakt. De invoering van een nieuwe registratievoorziening in 2020 helpt hierbij.

2. Procesafspraken

Jaarlijks stelt het bevoegd gezag een Handhavingsuitvoeringsplan voor het daaropvolgende jaar op. Hierin staande prioriteiten en de aandachtsgebieden beschreven. De brandweer is betrokken bij de uitvoering van de handhaving in alle gemeenten in Hollands Midden* die bij de Veiligheidsregio zijn aangesloten en streeft ernaar om de planning van de handhaving in de betreffende gemeenten op elkaar af te stemmen. Daartoe stuurt de brandweer jaarlijks een advies over het Handhavingsuitvoeringsplan aan het bevoegd gezag.

*Behoudens Alphen aan den Rijn; hier treden wij enkel op afroep op. Wij denken bij Alphen aan den Rijn wel mee in het opstellen van het Uitvoeringsplan voor de gemeente en ondersteuning bij veiligheidstaken.

3. Prioriteiten toezicht 2020

Onze prioriteitsstelling is gebaseerd op de aanwezige risico's, informatie over onder meer het naleefgedrag en prioriteiten van het bestuur. Deze informatie is beschikbaar op basis van het gehouden toezicht in de afgelopen jaren. De indeling sluit aan bij het Regionaal Beleidsplan 2019-2023, waarin wij continueren, verbeteren en oppakken naar voren laten komen en waarin ook generieke activiteiten en specifieke activiteiten zijn verwoord (regionaal en lokaal).

Regionaal Continueren:

- a. **Risicogericht toezicht:** bij jaarlijks aangetoond goed naleefgedrag is het aannemelijk dat dit gedrag ook aanwezig blijft zonder toezicht door het bevoegd gezag. Nadat aangetoond is dat er twee/drie jaar achter elkaar goed naleefgedrag is geweest, slaan wij dit object een periode over. Wij verwachten hierdoor bij 20-30% van de objecten geen toezicht uit te hoeven voeren in 2020. Hierdoor kunnen wij onze capaciteit inzetten op de objecten waar grotere risico's en/of slechter naleefgedrag aanwezig is of waar wij geen beeld hebben van hoe het met de brandveiligheid en het brandveilig gedrag is gesteld.
- b. **Kamergewijze verhuur:** De kamergewijzeverhuurgebouwen gaan wij regionaal controleren. Hierbij worden gebouwen van eigenaren en gebruikers die een goed naleefgedrag in het verleden hebben laten zien, in 2020 niet gecontroleerd (zie a). Voor de gemeente Leiden geldt een aangepast traject dat aansluit bij de gemeentelijke ambitie (zie punt t)
- c. **Nieuwe gebruiksmeldingen en activiteit brandveilig gebruik:** Worden in afstemming met het bevoegd gezag gecontroleerd, gezamenlijk met een bouwinspecteur of zelfstandig door de brandweer. Het bevoegd gezag heeft hierin een leidende rol. Toezicht houden op nieuwe meldingen en omgevingsvergunningen brandveilig gebruik die in 2019 zijn gedaan/verleend en nog niet zijn gecontroleerd door de gemeente of brandweer.
- d. **Logiesfuncties:** De logiesfunctiegebouwen gaan wij regionaal controleren. Hierbij worden gebouwen van eigenaren en gebruikers die een goed naleefgedrag in het verleden hebben laten zien, in 2020 niet gecontroleerd (zie a).
- e. **Basisscholen:** In 2018 hebben wij basisscholen niet gecontroleerd, omdat het naleefgedrag op (brand)veiligheid hoog was in de jaren ervoor. In 2019 is de controle bij deze scholen weer opgepakt. Wij keken hierbij naar het effect van deze aanpak op het (brand)veilig naleefgedrag. Op basis van de eerste resultaten van het naleefgedrag is de veiligheid bij scholen niet afgenomen. Wel zien we bij de constatering/gebreken die nog aanwezig waren dat het voornamelijk gaat om de controlefrequentie van aanwezige installaties (zoals brandmeldinstallatie, brandblusmiddelen en transparant- en noodverlichting). Wij willen gaan onderzoeken of een andere vorm van contact wel het gewenste resultaat zal geven. Zo gaan wij een bijeenkomst met alle beheerders van scholen organiseren om in gesprek te gaan over hoe zij veiligheid beter kunnen borgen. In 2020 gaan wij enkel steekproefsgewijs een aantal basisscholen controleren; naleefgedrag wordt hierbij gemonitord.

*Behoudens Alphen aan den Rijn; hier treden wij enkel op afroep op. Wij denken bij Alphen aan den Rijn wel mee in het opstellen van het Uitvoeringsplan voor de gemeente en ondersteuning bij veiligheidstaken.

- f. **Zorginstellingen / wonen met zorg:** Wij zien bij de constatering/gebreken die aanwezig waren de afgelopen jaren dat het voornamelijk gaat om de controlefrequentie van aanwezige installaties (zoals brandmeldinstallatie, brandblusmiddelen en transparant- en noodverlichting) en beheer brandscheidingen. Wij willen gaan onderzoeken of een andere vorm van contact wel het gewenste resultaat zal geven. Zo gaan wij bij de 10 grootste zorginstanties in gesprek om de (brand) veiligheid door te spreken en een plan van aanpak maken voor de borging van al de loacties. Hierbij gaan wij enkel steekproefsgewijs een aantal zorginstelling controleren; naleefgedrag wordt hierbij gemonitord. Voor de gemeente Leiden geldt een aangepast traject dat aansluit bij de gemeentelijke ambitie (zie punt w)

Bij de kleine zorginstellingen blijven we toezicht in de huidige vormhouden, we gaan wel een bijeenkomst met alle beheerders van zorginstellingen organiseren om in gesprek te gaan over hoe zij veiligheid beter kunnen borgen. Hierbij worden gebouwen van eigenaren en gebruikers die een goed naleefgedrag in het verleden hebben laten zien, in 2020 niet gecontroleerd (zie a).

- g. **Evenementencontroles:** Wij ondersteunen het bevoegd gezag op het gebied van brandveiligheid bij evenementen die als een (verhoogd) risico zijn gekwalificeerd. Vanuit het bevoegd gezag kan ook het verzoek komen voor extra toezicht tijdens lager gekwalificeerde evenementen. In overleg kijken we op welke wijze het bevoegd gezag ondersteund kan worden. Dit kan bijvoorbeeld ook door de BOA's van de gemeenten. Hierbij gaan wij ondersteunen bij het opleiden, zodat zij niet-complexe brandveiligheidsaspecten zelf kunnen beoordelen.
- h. **Gebouwen met een melding brandveilig gebruik (gebruiksmelding):** De afgelopen jaren zijn gebouwen met een gebruiksmelding (met meer dan 50 personen) niet of nauwelijks gecontroleerd in verband met een laag risico. In 2019 zijn wij begonnen met het steekproefsgewijs controleren van cafés, restaurants (doelcontroles). Hierbij hebben wij geen excessen of levensbedreigende situaties geconstateerd. Wel hebben we enige nonchalance geconstateerd in het brandveilig gedrag. Wij voeren in 2020 wederom doelcontroles uit en daarbij nemen wij ook andere gebruiksfuncties mee (zoals strandtenten, winkelcentra en sportcomplexen). De resultaten die hieruit voortvloeien gebruiken wij als input bij het stellen van prioriteiten voor de periode 2021-2023.
- i. **Toezicht op objecten met een aansluiting op het openbaar meldsysteem (OMS):** De focus in 2020 ligt op het bezoeken van objecten waar sprake is van een hoog aantal nodeloze OMS-meldingen en objecten met een hoog risico voor de repressieve dienst, zoals parkeergarages. Met het doel het aantal OMS-meldingen terug te dringen en zo de veiligheid voor de repressieve dienst beter te waarborgen.
- j. **Verzoeken extra toezicht:** Vanuit het bevoegd gezag kan het verzoek komen voor extraincidenteel toezicht. In overleg kijken wij op welke wijze wij het bevoegd gezag kunnen ondersteunen. Daarin wegen wij mee welke consequenties dit heeft voor onze andere activiteiten.

*Behoudens Alphen aan den Rijn; hier treden wij enkel op afroep op. Wij denken bij Alphen aan den Rijn wel mee in het opstellen van het Uitvoeringsplan voor de gemeente en ondersteuning bij veiligheidstaken.

Regionaal Verbeteren:

- k. **Evaluatie risicogericht toezicht:** Naar aanleiding van goed naleefgedrag in het verleden hebben wij enkele objecten in 2019 niet bezocht. In 2020 gaan wij een steekproef houden bij deze objecten om te kijken of onze aanpak effect heeft op het naleefgedrag. Hierdoor kunnen wij beter bepalen waar de risico's liggen en onze tijd effectief gebruiken. Deze aanpak wordt jaarlijks geëvalueerd. Hierdoor kunnen we aan de hand van naleefgedrag op gebouwfunctie onderbouwd keuzes maken.
- l. **Kinderdagverblijven:** In 2019 hebben wij de kinderdagverblijven niet bezocht, omdat het naleefgedrag hoog was in de jaren ervoor en omdat de GGD ook toezicht houdt. In 2020 zullen wij steekproefsgewijs kinderdagverblijven controleren. Wij kijken tevens naar het effect van deze aanpak van het afgelopen jaar op het (brand)veilig naleefgedrag van deze doelgroep/functie. De samenwerking (signaaltoezicht) met de GGD wordt geëvalueerd.

Nieuw verleende omgevingsvergunningen brandveilig gebruik voor kinderdagverblijven blijven wij controleren. Net als kinderdagverblijven waar in de afgelopen jaren structureel brandonveilig gedrag/gebruik is gesignaleerd.

- m. **Vuurwerkkluizen en vuurwerkverkooppunten:** Gezien het naleefgedrag van de afgelopen drie jaar gingen wij in 2019 niet mee met de omgevingsdiensten voor toezicht. Wij gingen wel met de omgevingsdiensten mee bij controles op provinciale opslagen en bij opslagen waar de afgelopen jaren overtredingen zijn geconstateerd. Wij blijven op afroep beschikbaar in het geval de omgevingsdiensten ons advies nodig hebben. De samenwerking (signaaltoezicht) met de omgevingsdiensten wordt begin 2020 geëvalueerd. Naar aanleiding van de evaluatie wordt bepaald of wij in 2020 vuurwerkkluizen en vuurwerkverkooppunten gaan controleren.
- n. **Bouwcontroles:** Wij ondersteunen het bevoegd gezag op het gebied van brandveiligheid gedurende de bouwfase. Hierbij zullen gelijkwaardigheden die conform het Bouwbesluit zijn toegepast en brandveiligheidsvoorzieningen ten behoeve van het gebruik en de repressieve dienst centraal staan. De procesafspraken passen wij hierop aan (evaluatie van de procesafspraken vindt plaats in december 2019). Ook onderzoeken wij in hoeverre de Wet Kwaliteitsborging (WKB) gevolgen heeft voor onze werkzaamheden. De procesafspraken sluiten wij in overleg met de gemeenten/omgevingsdiensten aan op deze verandering.
Daarnaast wordt bekeken in hoeverre inspecteurs van Bouw- en Woningtoezicht of van de omgevingsdienst zelfstandig in staat zijn niet-complexe brandveiligheidsaspecten in een bouwwerk te controleren.
- o. **Integrale handhavingscontroles:** Vanuit het bevoegd gezag kan het verzoek komen voor een integrale handhavingscontrole. Na zo'n verzoek kijken wij in overleg aan de hand van de doelstellingen op welke wijze wij het bevoegd gezag hierbij kunnen ondersteunen. Daarin wegen wij mee welke consequenties dit heeft voor onze andere activiteiten.

*Behoudens Alphen aan den Rijn; hier treden wij enkel op afroep op. Wij denken bij Alphen aan den Rijn wel mee in het opstellen van het Uitvoeringsplan voor de gemeente en ondersteuning bij veiligheidstaken.

Regionaal Oppakken:

- p. **Gebouwen met een melding brandveilig gebruik (gebruiksmelding):** Wij sluiten aan bij het project “Wonen boven horeca” van de ODWH, waarin op basis van risico's op het gebied van milieu een lijst is samengesteld. Wij sluiten in overleg aan bij controles brandveilig gebruik van enkele objecten.
- q. **Ondermijnende criminaliteit:** Wij ondersteunen en dragen bij aan het versterken van de integrale aanpak op ondermijnende criminaliteit. Onze toezichthouders zijn in 2019 opgeleid en zullen op dit thema herkenbare beelden die zij signaleren tijdens toezichtmomenten terugkoppelen aan bevoegd gezag.
- r. **Digitale bereikbaarheidskaarten (DBK):** Bij onze toezicht-/contactmomenten nemen wij de DBK mee en controleren deze. Hierdoor zorgen we ervoor dat de informatie op de DBK voor onze repressieve dienst correct is en blijft.
- s. **Gebouwen met grote brandcompartimenten:** Deze gebouwen brengen een risico met zich mee voor de omgeving en kunnen bij brand een groot beslag leggen op de repressieve dienst (zeer grote brand met langdurige inzet tot gevolg). Het is van belang dat de opgeslagen goederen en het gebruik van het gebouw overeenkomen met het brandveiligheidsconcept van het gebouw. Wij investeren in de eigen verantwoordelijkheid van de eigenaar/gebruiker. Wij leggen bij de advisering de nadruk op de toezichtarrangementen en de naleving hiervan door de gebruiker. Hierop zal alleen op verzoek een toezichtmoment plaatsvinden.

*Behoudens Alphen aan den Rijn; hier treden wij enkel op afroep op. Wij denken bij Alphen aan den Rijn wel mee in het opstellen van het Uitvoeringsplan voor de gemeente en ondersteuning bij veiligheidstaken.

Lokaal Oppakken:

- t. **Project kamergewijze verhuur Leiden:** Binnen de gemeente Leiden is het project 'Kamergewijze verhuur' gestart. Nieuwe kamergewijze verhuurgebouwen, die voor bevoegd gezag nog niet inzichtelijk zijn, komen dit jaar ook in beeld. Controle van deze nieuwe objecten is noodzakelijk om een afweging te maken of deze veilig zijn of niet. Wij dragen bij aan het project.
Controle van de al bekende kamergewijze verhuurgebouwen van eigenaren met gebruikers die in het verleden een goed naleefgedrag hebben laten zien, worden in 2020 niet gecontroleerd. Daarentegen zetten wij hier ons netwerk (studentenverenigingen, woningbouwverenigingen en kamerverhuurorganisaties, DUWO) in om de zelfredzaamheid en de bewustwording van de eigen verantwoordelijkheid te vergroten. Hier kunnen ook andere vormen dan individuele contactmomenten worden toegepast. Zo gaan wij met DUWO onderzoeken hoe we op een andere manier gebruikers van kamergewijze verhuur/studentenhuizen kunnen bereiken.
- u. **Arbeidsmigranten:** Binnen de gemeenten Nieuwkoop, Hillegom, Lisse en Teylingen start het project "Buitengebied". Panden waarin huisvesting van arbeidsmigranten plaatsvindt, die voor bevoegd gezag nog niet inzichtelijk zijn, komen dit jaar ook in beeld. Controle van deze nieuwe objecten is noodzakelijk om een afweging te maken of deze wel of niet veilig zijn. Wij dragen bij aan het project. Het bevoegd gezag heeft hierin een leidende rol.
- v. **Campings/vakantieparken:** Binnen de gemeenten Noordwijk, Zuidplas (ODMH), Nieuwkoop en Zoeterwoude is een project gestart omdat de kwaliteit van huisvesting niet overal op orde is. De gemeenten zijn in overleg met eigenaren van de betreffende objecten om de kwaliteit op een hoger niveau te krijgen. Wij dragen bij aan het project. Het bevoegd gezag heeft hierin een leidende rol.
- w. **Zorg op brandveiligheid:** Toepassen van de risicobeoordeling in zorginstellingen en seniorenhuisvesting. Het project binnen de gemeente Leiden wordt aangepast voortgezet en uitgebreid met een convenant met de zorginstellingen. Wij zetten de gebruikers aan tot (brand)veilig gebruik en gedrag; een koppeling met (Brand)veilig Leven is hierbij essentieel. Wij onderzoeken komend jaar of wij dit instrument ook in andere gemeenten kunnen toepassen (voorheen "Geen nood bij brand").
- x. **Samenwerking omgevingsdiensten:** In samenwerking met de omgevingsdiensten controleren wij instellingen die op het gebied van gevaarlijke stoffen net onder het regiem van de BRZO vallen. Dit doen wij om inzicht te krijgen in de risico's voor ons repressief personeel, onze andere crisispartners en de omgeving.
- y. **Toezicht Nieuwkoop:** In 2019 is de toezichttaak op het brandveilig gebruik in de gemeente Nieuwkoop door de brandweer overgenomen van de gemeente. Het wegwerken van de achterstanden van toezicht binnen de gemeente Nieuwkoop zal verder projectmatig worden opgepakt (quickscans en doelcontroles). Dit zetten wij in de 1e helft van 2020 voort. De voortgang wordt geëvalueerd en teruggekoppeld naar de gemeente Nieuwkoop.

*Behoudens Alphen aan den Rijn; hier treden wij enkel op afroep op. Wij denken bij Alphen aan den Rijn wel mee in het opstellen van het Uitvoeringsplan voor de gemeente en ondersteuning bij veiligheidstaken.

4. Planning 2020

- Q1 tot en met Q4: Toezichtactiviteiten op basis van de prioriteitsstelling (zie vorige paragraaf).
- Q1 tot en met Q4: Scherper krijgen van doelen bij toezicht op de verschillende thema's. Kijken wat toezicht oplevert, evalueren van toezicht op diverse functies en gebruiksmeldingen en kijken hoe het toezicht beter kan aansluiten bij (Brand)veilig Leven, bevorderen zelfredzaamheid en risicogerichtheid.
- Q1 tot en met Q4: Investeren in bestaande en nieuwe netwerken. Samen met deze netwerken versterken op het bevorderen van (brand)veiligheid en het betekenisvol duiden van risico's, gedrag, handelingsperspectieven en zelfredzaamheid.

*Behoudens Alphen aan den Rijn; hier treden wij enkel op afroep op. Wij denken bij Alphen aan den Rijn wel mee in het opstellen van het Uitvoeringsplan voor de gemeente en ondersteuning bij veiligheidstaken.